

De ungas vardag - enkäten Hälsa i skolan 2021

Många unga motionerar för lite

CENTRALA RÖN

- De som studerade vid yrkesläroanstalter hoppade över frukosten oftare än studerande i gymnasier och eleverna i årskurs 8 och 9.
- Ungefär en tredjedel (30–38 %) av de unga berättade att de inte äter skollunch varje dag.
- 29 procent av pojkarna och 20 procent av flickorna i årskurs 8 och 9 rörde sig minst en timme per dag så att de blev andfådda. Motsvarande andel av gymnasie- och yrkesstuderande var 15–18 procent.
- Av eleverna i årskurs 8 och 9 samt av första- och andraårsstuderande på gymnasiet uppgav 26–28 procent att de motionerade lite på fritiden. Den motsvarande andelen bland dem som studerade vid yrkesläroanstalter var 42 procent.
- Ungefär en tredjedel av flickorna och ungefär var femte av pojke hade försökt tillbringa mindre tid på nätet, men inte lyckats med det.

År 2021 uppgav 46 procent av flickorna och 38 procent av pojkarna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen att de inte äter frukost varje vardagsmorgon. Ungefär en tredjedel av första och andra årets studerande vid gymnasier och cirka hälften av första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalterna berättade att de inte äter frukost varje vardagsmorgon.

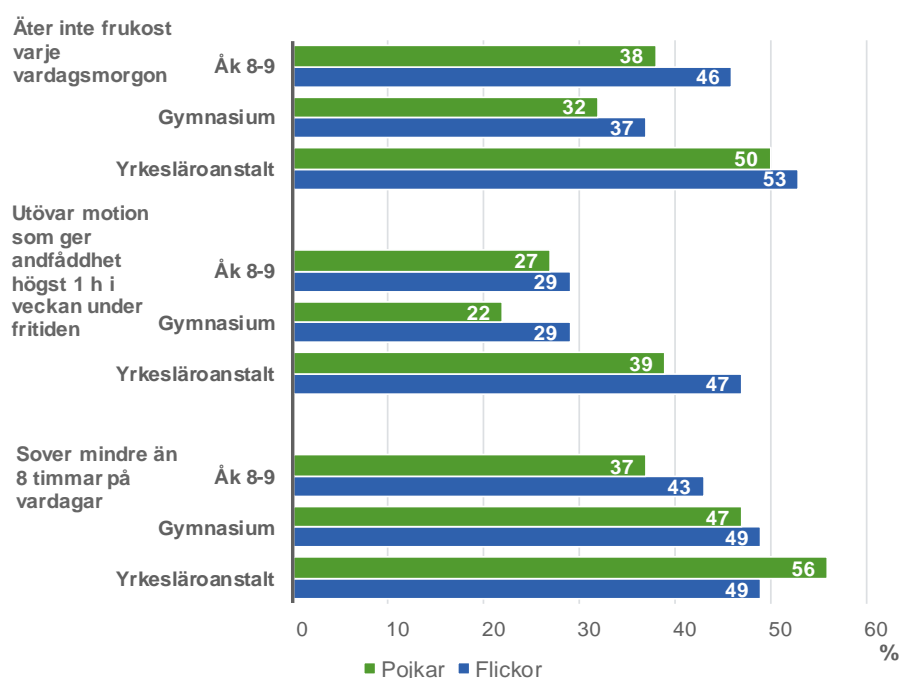
År 2021 uppgav 43 procent av flickorna och 37 procent av pojkarna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen att de sov mindre än åtta timmar per natt under vardagar. 48 procent av de som studerade vid gymnasier och 53 procent av studerande vid yrkesläroanstalter uppgav att de sov mindre än åtta timmar per natt under vardagar. Andelen unga som sover mindre än åtta timmar under vardagarna har ökat något i alla åldersgrupper från 2013 till 2021.

Andelen unga som endast motionerar lite på fritiden har ökat mellan 2015 och 2021. 26–28 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen samt första och andra årets studerande vid gymnasiet och 42 procent av studerandena vid yrkesläroanstalterna meddelade att de utövar ansträngande motion på fritiden högst en timme i veckan.

På alla granskade skolstadier har cirka en tredjedel av flickorna och ungefär var femte pojke försökt spendera mindre tid på webben utan att lyckas.

Uppgifterna grundar sig på enkäten Hälsa i skolan som genomfördes våren 2021. Svaren kommer från elever i 8:e och 9:e klass inom den grundläggande utbildningen, samt unga som studerar första eller andra året i gymnasiet eller vid en yrkesläroanstalt.

Figur 1. Indikatorer som beskriver de ungas vardag, enligt kön och skolstadium 2021, %

Satu Helakorpi

fornamn.efternamn@thl.fi

Jenni Helenius

fornamn.efternamn@thl.fi

Innehållsförteckning

Måltider	3
Sömn	4
Motion	4
Fritid	5
Nätanvändning	7
Begrepp och definitioner	9
Följande tecken används i tabeller	9
Kvalitetsbeskrivning	10

Att observera i årets statistik:

Datainsamlingen genomfördes 1.3–28.5. 2021. Under hela datainsamlingen rådde undantagstillstånd i landet på grund av coronaepidemin. Tidpunkterna för datainsamlingen på olika skolstadiet var:

- elever i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen 15.3–28.5.2021
- första och andra årets studerande vid gymnasier och yrkesläroanstalterna 1.3–28.5.2021.

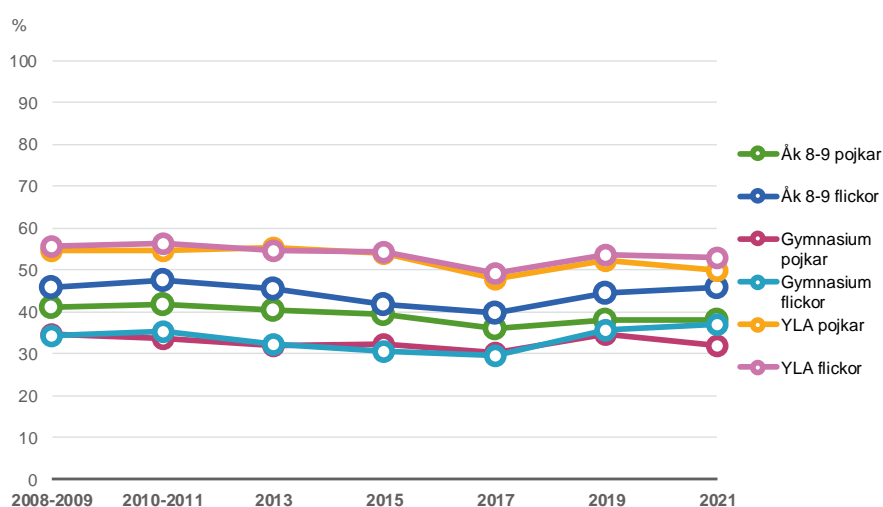
Målet var att eleverna/studerandena skulle besvara webblancketten under närundervisning, men det var också möjligt att svara under distansundervisning. Antal respondenter (n) och täckning (%) per skolstadium:

- årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen n=91 560 (75 %)
- första och andra årets studerande på gymnasiet n=47 383 (71 %)
- första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalterna n=21 853 (32 %).

Måltider

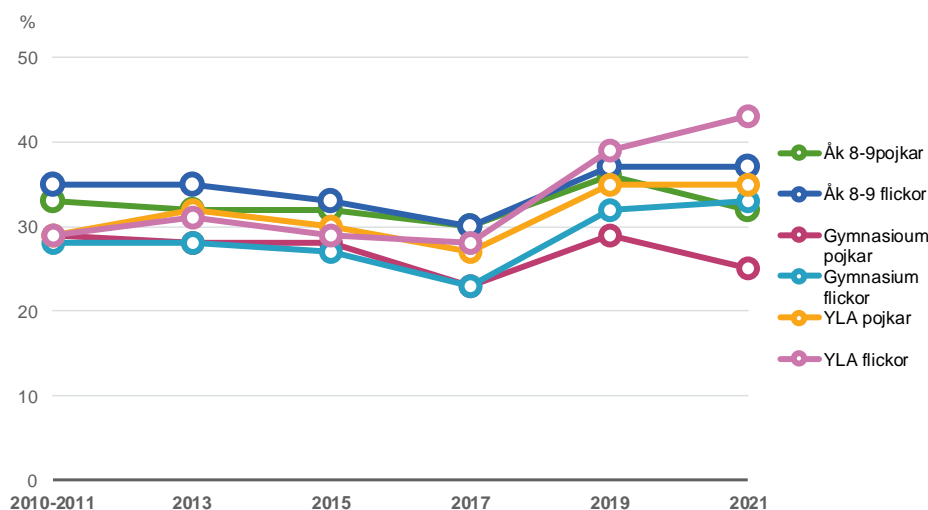
En stor del av de unga åt frukost färre än fem dagar under skolveckan. De som oftast hoppade över frukosten är unga som studerar vid yrkesläroanstalter. År 2021 åt cirka hälften av dem inte frukost varje vardagsmorgon. Det var lite vanligare att flickor i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen (46 %) hoppar över frukosten än pojkar i samma årskurser (38 %). Skillnaderna mellan könen hos de unga i gymnasier och yrkesläroanstalter är liten. Andelen unga som inte åt frukost varje vardagsmorgon har ökat något mellan åren 2017 och 2021. Det har blivit vanligare att hoppa över frukosten både bland flickor och pojkar sedan 2017. (Figur 2.)

Figur 2. Andelen av de unga som inte äter frukost varje vardagsmorgon, enligt kön och skolstadium 2008–2021, %

År 2021 uppgav cirka en tredjedel av pojkar i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen samt vid yrkesläroanstalter att de inte äter skollunch dagligen. År 2021 åt 25 procent av pojkarna och 33 procent av flickorna som studerade vid gymnasier inte skollunch dagligen. Flickor som studerade vid yrkesläroanstalter uppgav oftare att de inte äter skollunch dagligen (43 %). Andelen av de som uppgav att de inte äter skollunch dagligen var på ungefär samma nivå (23–34 %) fram till 2017, varefter andelen har stigit. (Figur 3.)

Figur 3. Andelen av de unga som inte äter skollunch alla skoldagar, enligt kön och skolstadium 2010–2021, %

Resultat av datainsamlingen 2021

Grundläggande resultat, indikatorbeskrivningar, exakta frågeformuleringar och beräkningar för enkäten Hälsa i skolan finns i THL:s sammanfattningar och kuber (TIKU): thl.fi/halsaiskolan/resultat

I det interaktiva TIKU kan resultaten granskas enligt område:

- Hela landet
- Regionförvaltningsområde
- Landskap
- Välfärdsområde
- Kommun

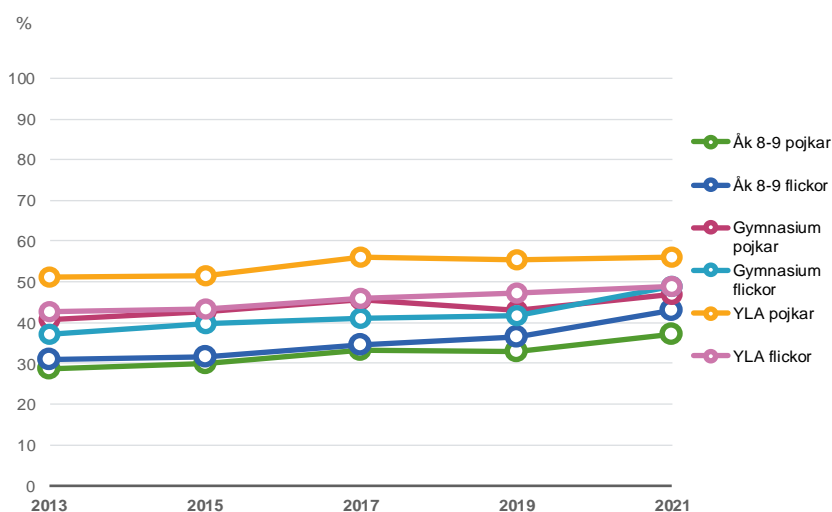
När man jämför resultaten från 2021 med resultaten från tidigare år ska man beakta följande:

- Längre datainsamlingstid än tidigare
- Undantagsförhållanden orsakade av coronaepidemin
- En del av respondenterna svarade under distansundervisning

Sömn

År 2021 uppgav 43 procent av flickorna och 37 procent av pojkarna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen att de sov mindre än åtta timmar per natt under vardagar. 48 procent av de som studerade vid gymnasier och 53 procent av studerande vid yrkesläroanstalter uppgav att de sov mindre än åtta timmar per natt under vardagar. Skillnaderna mellan könen var liten för studerande vid gymnasier, men av studerande vid yrkesläroanstalter sov pojkar (56 %) och flickor (49 %) vanligtvis mindre än åtta timmar under vardagar. Andelen bland de unga som sov mindre än åtta timmar per natt under vardagar har ökat något från år 2013. (Figur 4.)

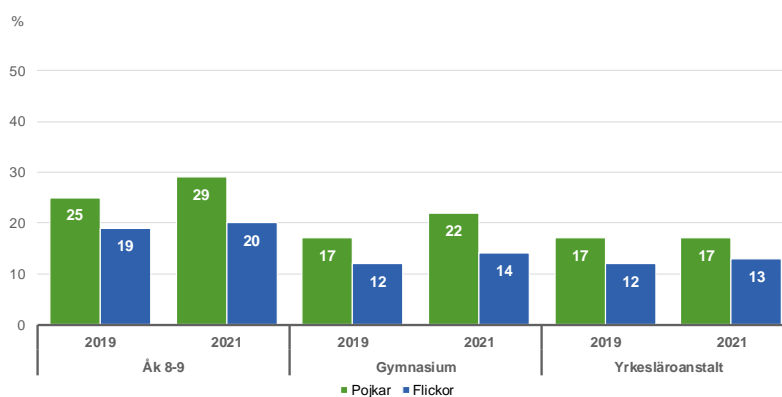
Figur 4. Andelen av de unga som sover mindre än åtta timmar under vardagar, enligt kön och skolstadium 2013–2021, %

Motion

År 2021 uppgav 29 procent av pojkarna och 20 procent av flickorna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen att de motionerat minst en timme per dag under de senaste sju dagarna. Motsvarande andelar bland dem som studerade vid gymnasier var 22 procent av pojkarna och 14 procent av flickorna. Bland dem som studerade vid yrkesläroanstalter uppgav 17 procent av pojkarna och 13 procent av flickorna att de motionerade minst en timme per dag. (Figur 5.)¹

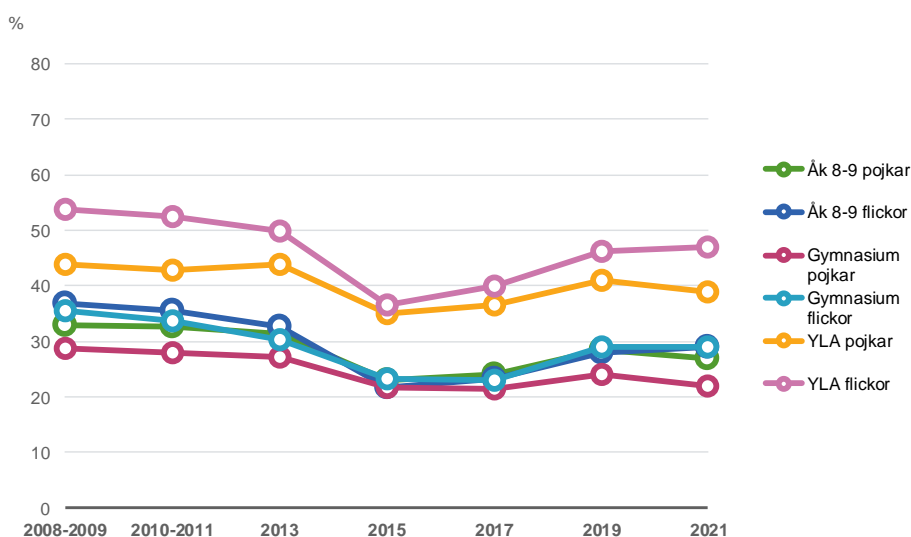
Figur 5. Andelen av de unga som motionerar minst en timme per dag, enligt kön och skolstadium 2019 och 2021, %

¹ Med motion avses i frågan all aktivitet som höjer pulsen och gör dig andfådd för en stund, till exempel när du idrottar eller spelar med vänner, på vägen till och från skolan, på rasten eller på gymnastiklektionerna i skolan. Med motion avses exempelvis promenad i rask takt, jogging och cykling.

Andelen bland dem som motionerade på fritiden så att de blev andfådda högst en timme i veckan var 28 procent bland elever i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen år 2021. Motsvarande andelar bland dem som studerade vid gymnasier var 26 procent och 42 procent bland dem som studerade vid yrkesläroanstalter. De ungas motionerande på fritiden har utvecklats positivt sedan år 2013. Andelen av de unga som endast motionerar lite har dock ökat mellan år 2017 och 2019 på alla skolstadium. (Figur 6.)

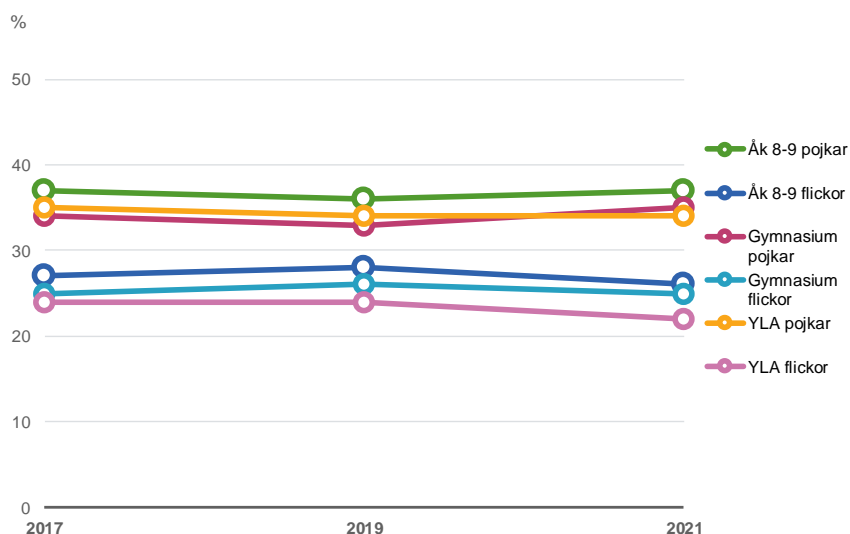
Figur 6. Andelen av de unga som utövar motion som ger andfåddhet högst en timme i veckan under fritiden, enligt kön och skolstadium 2008–2021, %

Fritid

År 2021 uppgav cirka en fjärdedel av flickorna och cirka en tredjedel av pojkarna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och i gymnasiet att det ordnades intressant fritidsverksamhet för unga i deras bostadsområde. Motsvarande andelar bland dem som studerade vid yrkesläroanstalter var 22 procent av flickorna och 34 procent av pojkarna. Jämfört med resultaten från år 2019 är andelarna nästan på samma nivå. (Figur 7.)²

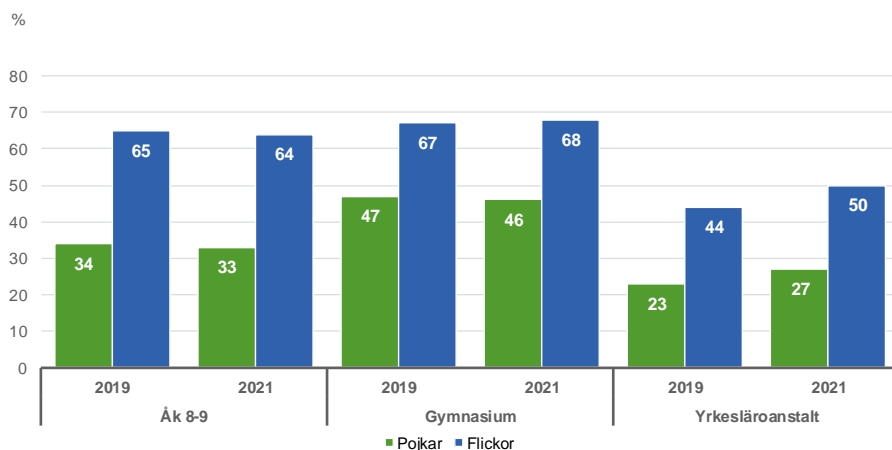
Figur 7. Andelen av de unga som anser att det ordnas intressanta fritidsaktiviteter för ungdomar i deras bostadsområde, enligt kön och skolstadium 2017–2021, %

² Med bostadsområdet avses stadsdel eller till exempel en kommun eller en tätort på mindre orter.

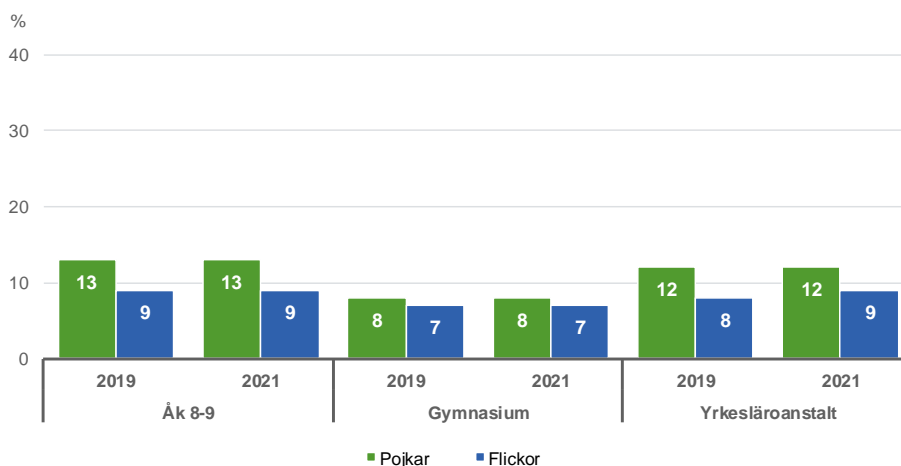
Andelen flickor som utövar konst- och kulturverksamhet minst en dag i veckan var betydligt fler än pojkar på alla skolstadium. Både flickor och pojkar i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och gymnasier utövade oftare konst- och kulturverksamhet än unga studerande vid yrkesläroanstalter. Konst- och kulturverksamhet minst en dag i veckan var vanligast bland flickor i årskurs 8 och 9 (64 %) och gymnasieflickor (68 %) år 2021 (Figur 8.)

Figur 8. Andelen av de unga som ägnar sig åt konst och kultur minst en dag i veckan, enligt kön och skolstadium 2019 och 2021, %

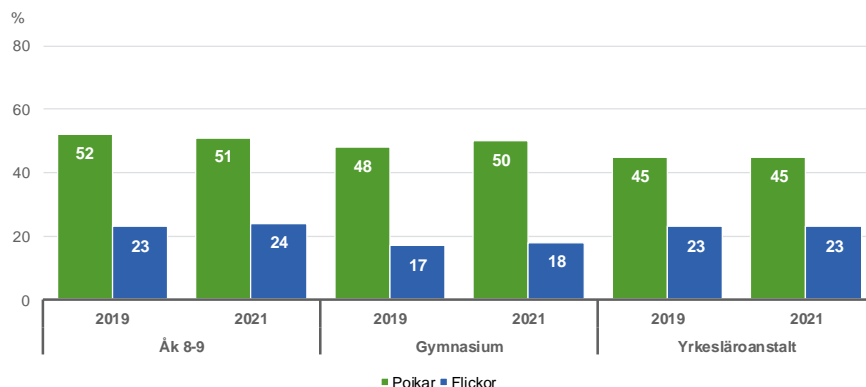

År 2021 uppgav nio procent av flickorna och 13 procent av pojkarna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen att de publicerar medieinnehåll till exempel genom att blogga, vlogga eller göra YouTube-innehåll minst en gång per månad utanför skoltiden. Motsvarande andel bland studerande vid gymnasier var: flickor sju procent och pojkar åtta procent och bland studerande vid yrkesläroanstalter: flickor nio procent och pojkar 12 procent. (Figur 9.)

Figur 9. Andelen av de unga som publicerar medieinnehåll minst varje månad, enligt kön och skolstadium 2019 och 2021, %

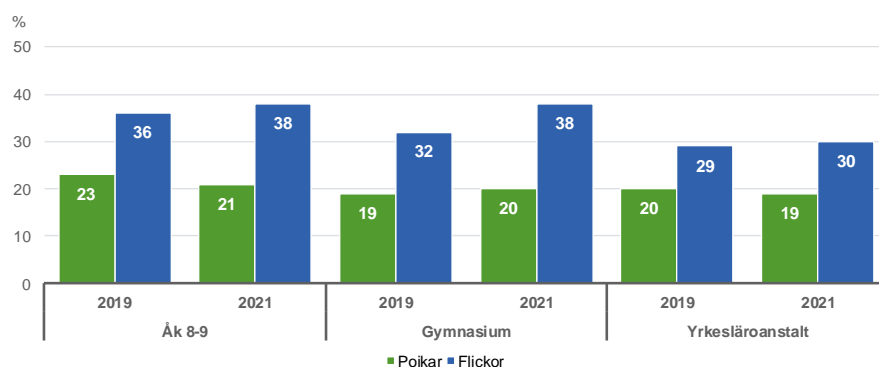

År 2021 uppgav cirka hälften (45–51 %) av pojkarna och 18–24 procent av flickorna att de nästan dagligen spelar mobilspel eller datorspel. (Figur 10.)

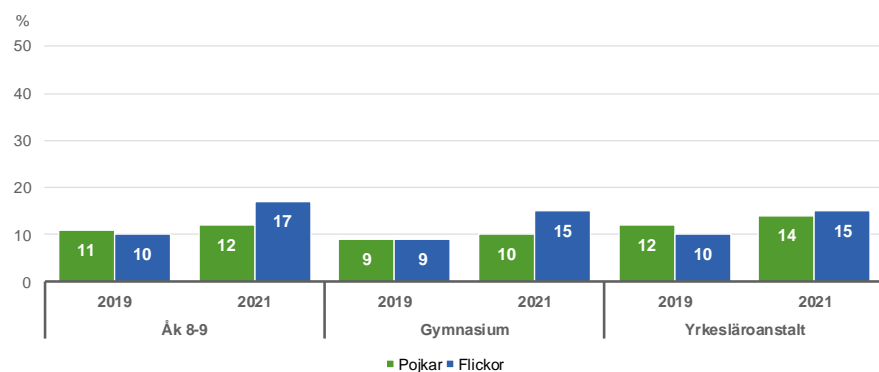
Figur 10. Andelen av de unga som spelar på mobilen, pekplattan eller datorn nästan varje dag, enligt kön och skolstadium 2019 och 2021, %

Nätanvändning

År 2021 uppgav 38 procent av flickorna och cirka 20 procent av pojkarna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och i gymnasiet att de hade försökt tillbringa mindre tid på internet utan att lyckas. Motsvarande andelar bland dem som studerade vid yrkesläroanstalter var 30 procent av flickorna och 19 procent av pojkarna. (Figur 11.)

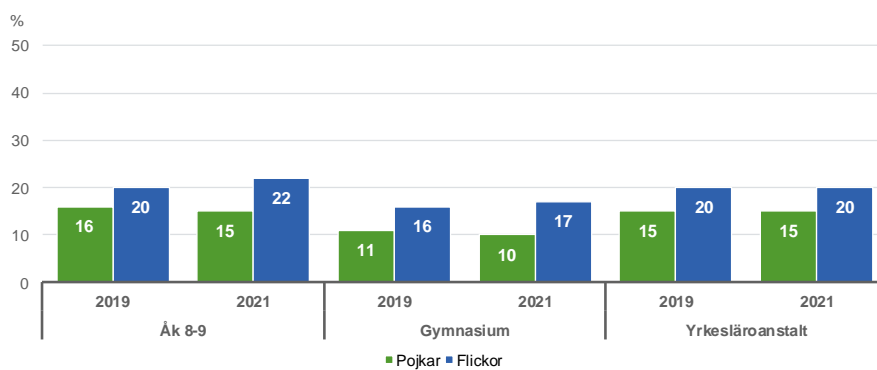
Figur 11. Andelen av de unga som har ofta försökt tillbringa mindre tid på nätet, men inte lyckats, enligt kön och skolstadium 2019 och 2021, %

År 2021 uppgav cirka var tionde pojke (10–14 %) och 15–17 procent av flickorna att de ofta låtit bli att äta eller sova på grund av internet. Flickornas andel har ökat på alla skolstadier jämfört med 2019. (Figur 12.)

Figur 12. Andelen av de unga som har ofta inte ätit eller sovit på grund av nätet, enligt kön och skolstadium 2019 och 2021, %

År 2021 uppgav 15 procent av pojkarna och 22 procent av flickorna på årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen att de ofta hade känt sig irriterade när de inte hade kunnat använda internet. Motsvarande andel bland studerande vid gymnasier var: pojkar 10 procent och flickor 17 procent och bland studerande vid yrkesläroanstalter: pojkar 15 procent och flickor 20 procent (Figur 13.)³

Figur 13. Andelen av de unga som har ofta känt sig rastlösa när nätet inte varit tillgängligt, enligt kön och skolstadium 2019 och 2021, %

³ I figurerna 11,12 ja 13 kartlades skadlig nätanvändning med EIU-mätaren (Excessive Internet Use).

Begrepp och definitioner

Under hur många dagar i veckan motion minst en timme: Med motion avses all aktivitet som höjer pulsen och gör dig andfådd för en stund, till exempel när du idrottar eller spelar med vänner, på vägen till och från skolan, på rasten eller på gymnastiklektionerna i skolan. Med motion avses exempelvis promenad i rask takt, jogging och cykling.

Under hur många timmar i veckan träning på fritid: Utövar motion på fritiden så att man blir andfådd och svettig.

Nätanvändning: I statistikrapporten kartlades skadlig nätanvändning med EIU-mätaren (Excessive Internet Use). Med nätet avses olika apparater, spel, filmer eller program som kan användas på olika apparater (såsom mobil, tablett, dator, TV). Också sociala medier och e-tjänster räknas som användning av nätet.

Ägnar sig åt konst och kultur: I frågeformuläret definierades att ägna sig åt konst och kultur till exempel genom att man tecknar, skriver, kodar eller går på teater, festival, cirkus eller museum. Det kan också innebära att man lyssnar på musik, läser böcker, fotograferar, spelar in videor eller ser på film.

Definitioner av indikatorer: De frågor och definitioner av indikatorer som ligger till grund för de indikatorer som används i statistikrapporten finns på webben i systemet för sammanfattning och kubanvändning (TIKU): thl.fi/halsaiskolan/resultat.

Följande tecken används i tabeller

.. uppgift inte tillgänglig

---

thl.fi/statistik/ungasvardag

Kvalitetsbeskrivning

De ungas vardag - enkäten Hälsa i skolan

Den statistik som Institutet för hälsa och välfärd (THL) publicerat beskriver ungas vardag med indikatorer som följer ungas matvanor, sömn, motion, motion under fritiden, konst- och kulturhobbyn samt internetanvändning. Statistiken produceras utgående från enkäten Hälsa i skolan som baserar sig på ett totalurval som omfattar hela Finland. Den första datainsamlingen för enkäten Hälsa i skolan, som THL genomför vartannat år, genomfördes 1996. Resultaten av statistikrapporten De ungas vardag – enkäten Hälsa i skolan 2021 grundar sig på de datainsamlingar som genomfördes genom enkäten Hälsa i skolan åren 2006–2021. Resultaten i statistikrapporten grundar sig på svaren av elever i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen samt första och andra årets studerande i gymnasier och första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalterna.

Statistikuppgifternas relevans

Institutet för hälsa och välfärd har som uppgift att följa upp befolkningens hälsa och välfärd. Genom enkäten Hälsa i skolan genomförs denna uppgift när det gäller barn och unga. THL använder informationen till exempel för att utveckla skol- och studerandehälsosvården. Läroanstalterna använder informationen från enkäten Hälsa i skolan för att utvärdera och utveckla främjandet av välbefinnande i skolgemenskapen och elevhälsan samt undervisa i hälsokunskap. Kommunerna utnyttjar resultaten i välfärdsledningen till exempel när de gör upp sina välfärdsstrategier, barn- och ungdomspolitiska program eller barnskyddsplaner. På nationell nivå utnyttjas resultaten från enkäten Hälsa i skolan till exempel i uppföljningen och utvärderingen av politiska program, strategier och olika lagar (t.ex. tobakslagen).

Metodbeskrivning

Statistiken baseras på enkäten Hälsa i Skolan, som genomförs vartannat år. Enkäten Hälsa i skolan genomförs som en helhetsundersökning där målgruppen är elever i årskurs 4 och 5 (från 2017) och elever i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen (från 2006), första och andra årets studerande i gymnasier (från 2006) och första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalterna (från 2008). I gymnasiet är enkäten avsedd för personer som genomför läroplanen för unga och vid yrkesläroanstalter för personer under 21 år som avlägger yrkesinriktad grundexamen och har inlett sina studier åren 2019–2021.

Enkäten Hälsa i skolan genomfördes 2021 som en anonym webbenkät som fylls i självständigt vid läroanstalterna. Elever och studerande fyllde i enkäten i klassen eller i gruppen under skoldagen. Läraren delade ut svarskoderna till eleverna eller studerandena och övervakade svarssituationen. En lektion hade reserverats för att besvara enkäten. Det var frivilligt för elever och studerande att besvara den. I undersökningen fanns separata frågeformulär för de fyra skolstadierna som kunde besvaras på finska, svenska, engelska, ryska eller nordsamiska. På finska och svenska användes också kortare lättlästa formulär separat för årskurserna 4 och 5 i den grundläggande utbildningen och för de andra skolstadierna. Läroanstalten beslutade vilka som svarade på det lättlästa formuläret. Läroanstalterna informerades på förhand vårdnadshavarna om enkäten och de gavs möjlighet att förbjuda sitt barn under 15 år att delta.

År 2021 samlades uppgifterna från enkäten Hälsa i skolan in i årskurserna 4 och 5 i den grundläggande utbildningen 1.3–9.4, i årskurserna 8 och 9 i den grundläggande utbildningen 15.3–28.5 och på gymnasiet och yrkesläroanstalterna 1.3–28.5. Datainsamlingstiderna var längre än normalt på grund av coronaepidemin, så att så många som möjligt skulle kunna besvara enkäten i närundervisningen.

Statistikrapporten grundar sig på svaren av elever i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen samt första och andra årets studerande i gymnasier och första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalterna.

År 2021 deltog 91 560 elever i årskurserna 8 och 9 i den grundläggande utbildningen, 47 383 studerande i gymnasiet och 21 853 studerande i yrkesläroanstalterna (Tabell 1). År 2021 omfattade statistikrapportens material 75 procent av eleverna i årskurserna 8 och 9 i

Finland. I gymnasierna omfattade materialet 71 procent av alla studerande som inledde sina studier 2019 och 2020 och avlade lärokursen för unga eller utländsk examen i gymnasieutbildningen. Vid yrkesläroanstalterna täckte materialet 32 procent av alla studerande under 21 år som inledde sin yrkesinriktade grundexamen åren 2019–2021. (Tabell 1)

I materialet från 2021 var 48,9 procent av respondenterna 15-åringar i årskurserna 8 och 9 i den grundläggande utbildningen, 32,6 procent 14-åringar och 17,4 procent 16-åringar. Den största åldersgruppen bland gymnasiestuderanden var 17-åringar (48,4%), de näst största grupperna var 16-åringar (33,5%) och 18-åringar (17,1%). Av yrkesstuderandena var 42,8 procent 17-åringar, 33,0 procent 16-åringar och 16,8 procent 18-åringar. Åldern baserar sig på det födelseår och den födelsemånad som respondenterna har uppgett.

I materialet från 2021 utgjorde respondenter med utländsk härkomst 6,4 procent i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen, 5,0 procent i gymnasiet och 4,9 procent i yrkesläroanstalterna.

5,4 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen, 7,3 procent av gymnasiestuderandena och 19,2 procent av studerandena vid yrkesläroanstalterna uppgav att de besvarade enkäten under distansundervisning.

Svaren på webblanetten samlas in via THL:s blankettjänst. Av respondenterna godkänns endast de som klickat på Skicka i slutet av frågeformuläret. Enkätmaterialen berikas med urvalsuppgifter som ger information om läroanstalten och den kommun där läroanstalten är belägen.

Institutet för hälsa och välfärd ansvarar för materialet. I egenskap av statistikmyndighet förvarar och behandlar institutet uppgifterna konfidentiellt med iakttagande av tystnadsplikten och dataskyddslagstiftningen. Alla personer som samlar in och behandlar uppgifterna har tystnadsplikt. Före datainsamlingen för enkäten Hälsa i skolan utvärderas forskningsplanen i THL:s forskningsetiska arbetsgrupp.

Åren 2006–2011 genomfördes datainsamlingen under jämna år i Södra Finland, Östra Finland och Lappland och ojämna år i övriga Fastlandsfinland och på Åland. Från och med 2013 har enkäten Hälsa i skolan genomförts i hela landet samtidigt vartannat år. På grund av metoden för datainsamlingen har granskningen av resultaten för 2006–2011 kombinerats med undersökningsåren 2006–2007, 2008–2009 och 2010–2011 för att resultaten ska vara så jämförbara som möjligt med undersökningsåren 2013, 2015, 2017, 2019 och 2021.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Statistiken grundar sig på de uppgifter deltagarna själva uppgett. Det är möjligt att en del av svaren har förskönats, dolts eller överdrivits till exempel i känsliga frågor. Under tidspressen eller i en områdesjämförelse kan man anta att betydelsen av sådana felkällor förblir ungefär densamma.

Materialet är också förknippat med möjligheten att mycket osannolika svar förekommer. Bedömningen av deras antal genomfördes på materialet för 2021 genom att identifiera omöjliga svarskombinationer, till exempel skulle de som rapporterat rikligt med funktionsnedsättningar inte ha kunnat besvara enkäten självständigt på grund av sina begränsningar. Denna typ av svar upprepas dock inte systematiskt i motsvarande frågor och andelen är högst cirka två procent av respondenterna. Svaren från respondenterna som gav osannolika svar har inte tagits bort ur det totala materialet, eftersom deras inverkan på resultaten bedömdes vara liten.

Materialets kvalitet kan också bedömas genom att granska andelen respondenter som inte besvarat frågorna. År 2021 var andelen som saknades i årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen fram till mitten av formuläret 1–3 procent, andelen ökar därefter till 4–6 procent och i slutet av formuläret till 6–8 procent. Andelen som saknas bland gymnasiestuderanden är 1–2 procent för den sista fjärdedelen av formuläret och stiger sedan till 2–4 procent. Andelen som saknas bland yrkesstuderande är 1–4 procent, men stiger under det sista kvartalet till 4–6 procent. Antalet som saknas på hela formuläret i årskurserna 4 och 5 i den grundläggande utbildningen och i gymnasiet är relativt litet, så det torde inte påverka materialets kvalitet. I årskurserna 8 och 9 i den grundläggande utbildningen och på yrkesläroanstalterna kan däremot de som svarat på slutet av formuläret vara utvalda.

De unga som är frånvarande från skolan till exempel på grund av sjukdom, resa eller olovlig frånvaro eller som går i hemskola samt de som inte deltar i utbildning på andra stadiet omfattas inte av enkäten.

Materialets täckning

År 2021 täckte materialet från enkäten Hälsa i skolan 75 procent av eleverna i årskurserna 8 och 9 i Finland. I gymnasierna omfattade materialet 71 procent av alla studerande som inledde sina studier 2019 och 2020 och avlade lärokursen för unga eller utländsk examen i gymnasieutbildningen. Vid yrkesläroanstalterna täckte materialet 32 procent av alla studerande under 21 år som inledde sin yrkesinriktade grundexamen åren 2019 och 2020. (Tabell 1.) En närmare analys av täckning i enkäten Hälsa i skolan har publicerats i statistikrapporten [Välbefinnandet bland barn och unga - Enkäten Hälsa i skolan 2021](#).

De publicerade uppgifternas aktualitet och rättidighet

Enkäten Hälsa i skolan genomförs vartannat år. Totalurvalet möjliggör informationsproduktion på landskaps- och kommunnivå. Uppgifterna publiceras inom cirka fyra månader efter att datainsamlingen avslutats. Resultaten finns tillgängliga som stöd för beslutsfattandet i början av skolåret.

Uppgifternas tillgänglighet, transparens och tydlighet

De region- och kommunspezifika resultaten av enkäten Hälsa i skolan publiceras som indikatorer i THL:s statistikkuber (thl.fi/halsaiskolan/resultat). Svartsfördelningen för den fråga som använts i beräkningen av indikatorn publiceras också i statistikkuberna. En del av indikatorerna publiceras också i THL:s statistik- och indikatorbank Sotkanet (sotkanet.fi). Via Sotkanet är uppgifterna tillgängliga direkt i välfärdsberättelserna via det öppna gränssnittet. Resultatet för en indikator publiceras inte i statistikkuberna eller Sotkanet om antalet respondenter är färre än 30.

Resultaten av enkäten Hälsa i skolan rapporteras också i Statistisk årsbok om social- och sjukvården, Tobaksstatistiken och i Statistisk årsbok om alkohol och narkotika.

Statistikens jämförbarhet

I beredningen av enkäten Hälsa i skolan beaktas jämförbarheten med nationella och internationella undersökningar om barn och unga samt THL:s övriga enkäter om befolkningen.

Resultaten från enkäten Hälsa i skolan rapporteras som indikatorer. En del indikatorer grundar sig på en fråga och en del på flera. Vid utformningen av indikatorerna till tidsserier beaktas frågornas utvecklingshistoria. Kärnfrågorna förändras inte på formuläret. Om det finns skäl att misstänka att en förändring i resultaten beror på förändringar i mätningen (t.ex. att en fråga omformulerats eller var frågan placerats på formuläret), bryts tidsserien eller rapporteras som en ny indikator.

I datainsamlingen till enkäten Hälsa i skolan har man sedan 2013 stegvis övergått från pappersformulär till webbformulär så att endast webbformulär användes 2021. Ändringen verkar i regel inte ha påverkat indikatorernas resultat märkbart.

Datainsamlingen till enkäten Hälsa i skolan genomfördes under coronaepidemin och de undantagsförhållanden som den medförde. Därför var datainsamlingstiden längre än normalt och en del av respondenterna har svarat medan de fått distansundervisning i stället för i klassen. Detta samt undantagsförhållandenas inverkan på respondenternas erfarenheter ska beaktas när resultaten från 2021 jämförs med tidigare år.

Resultaten från 2021 kan anses vara jämförbara mellan välfärdsområdena på grund av det stora antalet respondenter och den goda täckningen med undantag för välfärdsområdet i Kymmenedalen, där täckningen i gymnasiet endast var 35 procent. År 2015 förekom det stora tekniska problem i datainsamlingen på webbformulären, vilket ledde till att antalet respondenter blev färre än vanligt. Därför har resultaten per landskap, välfärdsområde och kommun för 2015 dolts i resultatjämförelsen.

Tydlighet, integritet och enhetlighet

Formuläret för enkäten Hälsa i skolan innehåller bestående delar och delar som byts ut.

De bestående delarna innehåller centrala frågor om elevernas och studerandenas välbefinnande, hälsa och tillgång till service. Med hjälp av moduler eller tilläggsdelar som varierar från år till år kan man närmare granska ett visst ämnesområde om aktuella fenomen. De flesta frågorna i de bestående delarna var oförändrade i 2021 års enkät. År 2021 lades frågor om psykiskt välbefinnande och näring samt coronaepidemin till på formulären.

Tabell 1. Antalet respondenter och materialets täckning i årskursen 8–9 i den grundläggande utbildningen, på årskurserna 1 och 2 i gymnasier och yrkesläroanstalterna (YLA) i materialet från enkäten Hälsa i skolan 2006–2021.

		2006-2007	2008-2009	2010-2011	2013	2015	2017	2019	2021
Årskurs 8 och 9 i den grundläggande utbildningen	Pojkar	54 841	54 433	51 329	50 223	25 147	36 276	42 965	44 624
	Flickor	54 286	54 216	51 216	49 255	25 257	36 883	44 061	46 638
	Uppgav inte kön	..	..	..	..	..	521	257	298
	Totalt	109 127	108 649	102 545	99 478	50 404	73 680	87 283	91 560
	Materialets täckning ¹	82 %	82 %	80 %	84 %	43 %	63 %	73 %	75 %
Första och andra året på gymnasiet	Pojkar	22 553	21 181	20 588	20 839	15 976	14 323	18 257	19 130
	Flickor	30 209	29 286	27 795	27 771	22 784	20 062	26 241	28 172
	Uppgav inte kön	..	..	..	..	..	218	99	81
	Totalt	52 762	50 467	48 383	48 610	38 760	34 602	44 597	47 383
	Materialets täckning ²	76 %	74 %	73 %	77 %	62 %	54 %	70 %	71 %
Första och andra året på YLA	Pojkar	..	22 964	23 537	19 336	17 255	15 801	14 002	12 660
	Flickor	..	17 677	17 949	15 440	13 981	10 648	9 364	9 133
	Uppgav inte kön	..	..	..	..	..	218	53	60
	Totalt	..	40 641	41 486	34 776	31 236	26 625	23 419	21 853
	Materialets täckning ³	..	..	..	..	..	..	..	32 %

¹Beräkningarna av täckningen grundar sig på Statistikcentralens uppgifter om elevantal 20.9.2020. Finlands officiella statistik (FOS): Studerande och examina [webbpublikation]. ISSN=2737-0399. Helsingfors: Statistikcentralen [läst: 6.4.2021]. Åtkomstsätt: <http://www.stat.fi/til/opiskt/index.html>

²Beräkningarna av täckningen grundar sig under åren 2006–2011 på uppgifter om antalet studerande i årskurserna för gymnasieundervisning avsedd för unga. Källa: Statistikcentralen. Åren 2013–2019 har täckningen bedömts utifrån antalet nya studerande som studerar enligt läroplanen för gymnasieutbildningen för unga. Källa: Vipunen - Utbildningsförvaltningens statistiktjänst: Nya studerande inom gymnasieutbildningen. De ungas läroplan. [Läst 10.9.2019]. År 2021 beräknades täckningen i den allmänbildande gymnasieutbildningen utifrån antalet som inlett lärokursen för unga eller en utländsk examen år 2019 och 2020 på statistikdagen 20.9.2020. Källa: Vipunen - Utbildningsförvaltningens statistiktjänst [Läst 30.6.2021]. Ålands täckning 2021 har beräknats utifrån de nya studerandena inom gymnasieutbildningen 2019 och 2020. Källa: Finlands officiella statistik (FOS): Studerande och examina [webbpublikation]. ISSN=2737-0399. Helsingfors: Statistikcentralen [läst: 30.6.2021]. Åtkomstsätt: <http://www.stat.fi/til/opiskt/tau.html>.

³Täckningskalkylen grundar sig på antalet nya studerande under 21 år som inlett sina studier 2019 och 2020. Källa: Vipunen - Utbildningsförvaltningens statistiktjänst. Täckningskalkylen för Åland grundar sig på antalet nya studerande i åldern 15–19 år som inlett sina studier 2019 och 2020. Källa: Finlands officiella statistik (FOS): Studerande och examina [webbpublikation]. ISSN=2737-0399. Helsingfors: Statistikcentralen [läst: 1.7.2021]. Åtkomstsätt: <http://www.stat.fi/til/opiskt/tau.html>.